

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ ЛОГІСТИКИ

Антонюк І.Б.

Буковинський університет, м. Чернівці

Розвиток світового ринку логістики в 21-му столітті визначається достатньо суперечливими тенденціями. Будучи, по своїй природі, складовою інфраструктурного сектору міжнародної економіки, світовий транспортно-логістичний комплекс знаходиться в залежному положенні від галузей матеріально-речового виробництва. Тому кризові явища у виробничій сфері не можуть не позначитися на світовому ринку логістичних послуг. Водночас, логістичний ринок сам виступає чинником інтенсифікації та оптимізації виробництва. Тому виробничий сектор та сектор транспортно – логістичних послуг є взаємопов'язані складним чином, але мають дещо відмінну один від одного динаміку та тенденції розвитку.

Ринок логістичних послуг на початку третього тисячоліття знаходиться на стадії фундаментальних змін, які суттєво впливають на роль та масштаби діяльності його учасників та структуру їх взаємовідносин.

Уже на початку третього тисячоліття світовий ринок транспортно-логістичних послуг оцінювався більше ніж у 1 трлн. доларів США, що складає близько 4 % глобального ВВП [3]. Розвиток галузі в 21-му столітті визначається динамікою зростання світової промисловості і торгівлі, а також розширенням глобальних мереж дистрибуції. Існує два найважливіші чинники, що роблять стимулюючий вплив на розширення операцій провідних логістичних провайдерів, перш за все в плані експансії на нові ринки. Це вступ Китаю у ВТО, що вже надало могутній імпульс розвитку світової торгівлі, і розширення Євросоюзу з включенням нових країн в трансєвропейські виробничі, торгові і транспортні мережі [3]. В результаті світовий ринок транспортно-логістичних послуг розвивається досить динамічно (рис.1).

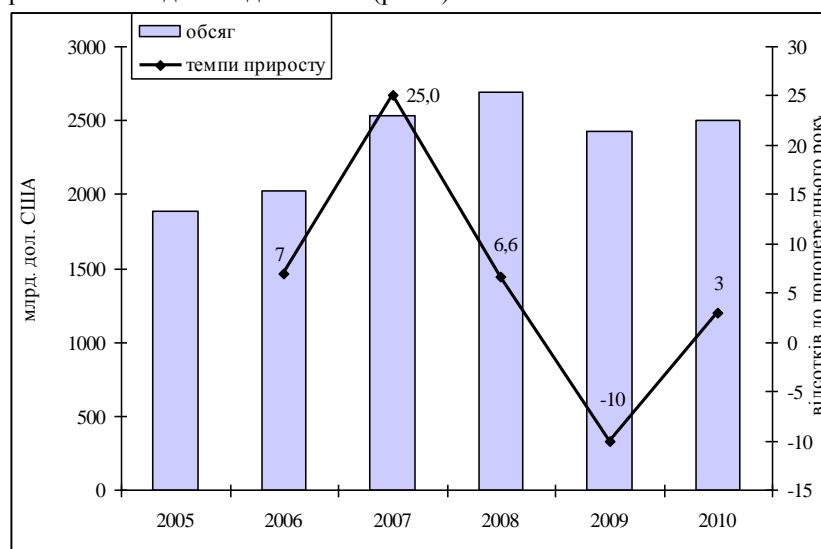

Рис. 1. Обсяги та динаміка світового ринку транспортно-логістичних послуг

Як бачимо з рис.1[3], в 2008 році відбулося суттєве зниження темпів приросту світового ринку транспортно-логістичних послуг, що продовжилося в 2009-му році зменшенням його обсягів у абсолютному вираженні в порівнянні з 2008-м роком. В першу чергу це пов'язано з кризовими явищами в економіці США та країн Європи, які є найбільшими регіональними сегментами міжнародного ринку транспортно-логістичних послуг. Ще одним чинником, який зумовив суттєвий негативний спад на розглядуваному ринку слід вважати зменшення обсягів міжнародної торгівлі в 2009 році.

У 2010 році розвиток світового ринку транспортно-логістичних послуг відзначався позитивною динамікою. Позитивний ріст світового ринку транспортно-логістичних послуг відбувався в основному за рахунок відновлення вантажопотоків, що найбільш сильно зменшилися в період 2008-2009 рр. з країн Азії до Європи, Північної і Латинської Америки. Крім того, в 2010 році спостерігалось стабільне збільшення імпорту сировини і інвестиційних товарів в азіатсько-тихоокеанський регіон [3].

Головною тенденцією розвитку світового ринку транспортно-логістичних послуг є збільшення питомої ваги логістичного аутсорингу [1].

Транспортні компанії, сферою діяльності яких є логістичний аутсорсинг, беруть на себе виконання багатьох важливих завдань: розробку маршруту вантажоперевезень, забезпечення складського обслуговування, вибір логістичних схем перевезення вантажу і так далі. Доручення цих завдань спеціалізованим логістичним компаніям виходить набагато вигіднішим за самостійне їх виконання, що й зумовлює розвиток логістичного аутсорингу.

Маркетингове агентство РБК.research завершило шосту хвилю дослідження світового ринку транспортно-логістичних послуг, яке дозволило встановити, що світовий ринок логістичного аутсорингу в 2010 р. продемонстрував приріст на 17%, перевищивши передкризовий рівень [2]. По розрахунках РБК.research, які базуються на оцінках агентства Armstrong & Associates Inc., на логістичний аутсорсинг в США припадає 64,4% сукупного об'єму транспортно-логістичного ринку, тоді як в середньому по Європі – 64,6%, в Китаї – 45% [2]. У Росії та Україні основна частина послуг у сфері перевезень і зберігання вантажів,

а тим більше управління запасами і ланцюжками постачань, все ще виконується власними транспортно-логістичними службами підприємств-товаровиробників, дистриб'юторів або ритейлерів. Ними здійснюється порядку 70% від всього об'єму логістичних операцій.

Слід відзначити достатньо високу динаміку 3PL логістичного аутсорсинг. Середньосвітовий показник проникнення даного виду логістичних послуг становить 17% ринку. Найбільш розвиненим в даному плані є європейський ринок – 19,4%, для Китаю цей показник складає 18,0%, для США – 15%. В Росії (як і в Україні) переважають послуги 2PL, валова виручка 3PL провайдерів складає трохи більше 5% об'єму ринку (включаючи послуги з транспортування нафти і газу по трубопроводах). Невідповідність рівня обслуговування клієнтів сучасним стандартам якості (особливо в регіонах), а також висока вартість послуг з логістичного аутсорингу продовжують залишатися основними перешкодами для істотного зростання попиту на послуги логістичних провайдерів.

Основними сегментами транспортно-логістичного ринку є:

- вантажоперевезення і транспортно-експедиторські послуги;
- комплексні логістичні послуги, що включають послуги із зберігання і дистрибуції товарів;
- управлінська логістика, в т.ч. послуги з оптимізації логістичних бізнес-процесів.

Найдинамічніше зростання продемонстрував сегмент послуг з транспортування і експедиції вантажів, що визначалося відновленням вантажопотоків з Азії до Європи і Північної Америки, які в значній мірі постраждали від кризи, нарощуванням об'ємів постачань з азіатських країн до Латинської Америки і динамічним зростанням імпорту інвестиційних товарів, а також сировини і напівфабрикатів в азіатсько-тихоокеанський регіон. У 2011-2012 рр. темпи зростання знизяться до 10% унаслідок вичерпання ефекту низької бази і уповільнення зростання світової економіки і торгівлі. Зберігаються ризики, пов'язані з переглядом кредитного рейтингу США, борговою кризою в Європі, що продовжується, і очікуваним зниженням цін на нафту. Депресивні тенденції, спостережувані в економіці США і Євросоюзу, небезпека другої хвилі кризи, що постійно підвищується, негативно позначатимуться на динаміці ринку транспортно-логістичних послуг [2].

Отже підводячи підсумки, зазначимо, що при аналізі світового ринку логістичних послуг було виявлено, що домінуючою тенденцією на ньому є значне зростання аутсорсингу та концентрації в так звані «логістичній триаді»: 1-й полюс – країни ЄС, 2-й полюс – США та Канада; 3-й полюс – Японія, Сінгапур, Гонконг, Південна Корея та Китай, Індія і Таїланд.

1. Логистический аутсорсинг: объемы мирового рынка превысили докризисный уровень [електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.novatech.com/novatech/news/45/>
2. Рынок транспортно-логистических услуг в 2010-2011 годах и прогноз до 2014 года [електронний ресурс] – http://www.marketing_rbc.ru
3. Транспортный рынок мира и России. //National Business. – 2006. – №4. – С. 68-71